

Список використаних джерел

1. Орбан-Лембрик Л. Е., Кошинець В. В. Юридична психологія: навч. посіб. Чернівці: Книги – ХХІ, 2007. 448 с.
2. Головкін О. В. Групова злочинність: Специфіка виникнення і розвитку, механізми попередження: монографія. К.: Видання Інституту законодавчих передбачень і правової експертизи, 2007. 204 с.

Мозоль Вікторія Василівна,

старший науковий співробітник наукової лабораторії з проблем превентивної діяльності та запобігання корупції ННІ № 3 Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ЕТИЧНІ ЗАСОБИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

На сьогоднішній день об'єктивні фактори свідчать, що корупція становить небезпеку для життєдіяльності суспільства загалом, адже масштаби її поширення вказують на реальну загрозу національній безпеці. Боротьба з корупцією вже подолала формальні межі, ставши предметом прискіпливої уваги з боку керівництва держави та громадських організацій.

Реалізація державно-управлінських владних повноважень часто супроводжується можливістю використовувати владу та повноваження у власних інтересах. Корупція як зловживання посадовою особою своїм службовим становищем спричиняє безумовну шкоду інтересам держави й суспільства. Для боротьби із цим явищем у державному управлінні мають бути задіяні різноманітні заходи, серед яких не останнє місце належить етичним засобам запобігання та протидії корупції [1, с. 398].

Варто зазначити, що суспільне призначення діяльності Національної поліції полягає у реалізації державної політики у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, шляхом сумлінного виконання поліцейськими покладених на них службових обов'язків [2].

В той же час, поведінка поліцейських має відповідати очікуванням громадськості й забезпечувати довіру суспільства та громадян до поліції, сприяти реалізації прав, свобод і законних інтересів людини і громадянина, визначених Конституцією України і законами України. В Україні створено певну законодавчу базу для впровадження етичних цінностей та норм державної служби. У Законі України «Про державну службу» зазначається, що до основних обов'язків державного службовця належить зобов'язання дотримуватися принципів державної служби та правил етичної поведінки [3]. Суттєві положення щодо етики

поведінки наведено у Законі України «Про запобігання корупції», це відповідно розділ VI «Правила етичної поведінки» [4].

Наказом Національної державної служби України від 05.08.2016 р. № 158 затверджено загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, які є узагальненням стандартів етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування, якими вони зобов'язані керуватися під час виконання своїх посадових обов'язків, а також спрямовані на забезпечення інформування громадян про норми поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування стосовно них [5].

Так, відповідно до статті 37 Закону України «Про запобігання корупції», Закону України «Про Національну поліцію», з метою формування в поліцейських почуття відповідальності стосовно дотримання професійно-етичних норм поведінки під час виконання службових обов'язків, а також сприяння посиленню авторитету та довіри громадян до Національної поліції України наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.11.2016 р. № 1179 затверджені Правила етичної поведінки поліцейських. Правила є узагальненим зібранням професійно-етичних вимог щодо правил поведінки поліцейських та спрямовані на забезпечення служіння поліції суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку на засадах етики та загальнолюдських цінностей. Правила поширюються на всіх поліцейських, які проходять службу в Національній поліції України. Дотримання вимог цих Правил є обов'язком для кожного поліцейського незалежно від займаної посади, спеціального звання та місцеперебування [6].

Варто підкреслити, що служба в поліції є державною службою особливого характеру, яка є професійною діяльністю поліцейських з виконання покладених на поліцію повноважень.

У зв'язку із зазначеним, поліцейський під час реалізації своїх повноважень повинен неухильно додержуватись вимог закону та загальноновизнаних етичних норм, а саме:

1) забезпечення пріоритету прав і свобод людини та громадянина. Поліцейських зобов'язаний віддано служити Українському народові, захищати права і свободи людини та громадянина;

2) поліцейський своїми діями повинен сприяти зміцненню довіри громадян до влади, їх переконаності в неупередженості та добросовістості поліцейських, ефективності, законності їх дій та прийнятих рішень;

3) поліцейський під час виконання посадових обов'язків не повинен враховувати обставини, що не стосуються предмета справи, а також особисті інтереси. Порушення принципу неупередженості є

підставою для оскарження в установленому законом порядку прийнятого рішення та його скасування;

4) поліцейський під час виконання своїх посадових обов'язків не повинен: надавати привілеї чи застосовувати обмеження за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками; демонструвати свої релігійні переконання чи уподобання; демонструвати свої політичні переконання чи уподобання;

5) поліцейський повинен компетентно, вчасно, результативно виконувати свої посадові обов'язки та рішення органів і осіб, яким він підконтрольний, підзвітний або підпорядкований, не допускати неефективного з використання державної та комунальної власності;

6) поліцейський повинен сумлінно виконувати свої обов'язки перед громадянським суспільством, правовою державою, колективом людей та окремою особою та зобов'язаний відповідати за порушення вчинені власними діями;

7) поліцейському забороняється обмежувати доступ осіб до інформації, яка не є таємною чи конфіденційною, з метою приховування певних дій чи відомостей, що підривають його службовий авторитет і можуть зашкодити репутації органу, в якому він працює, а також подавати завідомо неповну або недостовірну інформацію. Поліцейський повинен з повагою ставитися до діяльності представників засобів масової інформації, пов'язаної з інформуванням суспільства про діяльність органів Національної поліції та їх посадових осіб, а також подавати таким представникам у встановлених законами випадках і порядку достовірну інформацію та сприяти її отриманню, якщо така інформація не є таємною чи конфіденційною [7, с.70].

Водночас, міжнародні організації підтримують створення етичних кодексів в державному управлінні, оскільки в даному випадку роль етичних кодексів публічної служби розглядається як інструментарій протидії корупції, та є серцевиною професійної етики публічних службовців і визначальним елементом етичної інфраструктури публічної служби.

На підставі викладеного, постає необхідним розробки та прийняття не тільки Правил етичної поведінки поліцейський, а й Етичного кодексу працівника поліції, оскільки беручи європейський розвиток нашої держави є необхідність встановлення загальних європейських принципів і керівних принципів для загальних цілей, ефективності та відповідальності поліції із забезпечення безпеки і прав особи в демократичному суспільстві, заснованому на верховенстві права.

Одним із дієвих заходів протидії корупції на публічній службі та формування професійного апарату службовців є законодавче урегулювання питань професійної етики публічної служби, що сприятиме підвищенню професійного рівня та компетентності публічних службовців, забезпечить ухвалення обгрунтованих і справедливих рішень.

Список використаних джерел

1. Державна антикорупційна політика і запобігання та протидія корупції на публічній службі в органах державної влади і місцевого самоврядування : моногр. / за ред. Ю. В. Ковбасюка і В. Л. Федоренка. Київ: Ліра-К, НАДУ, 2016. 524 с. С. 398.
2. Положення про Міністерство внутрішніх справ України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 28.10.2015 р. № 878. Дата оновлення: 30.08.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-п#Text>.
3. Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 № 889-VIII. Дата оновлення: 23.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>.
4. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10. 2014 р. № 1700-VII. Дата оновлення: 24.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>.
5. Про затвердження Загальних правил етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: наказ Національного агентства України з питань державної служби від 05.08.2016 р. № 158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#Text>.
6. Про затвердження Правил етичної поведінки поліцейських: наказ Міністерства внутрішніх справ від 09.11.2016р. № 1179 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1576-16#Text>.
7. Шатрава С. О. Сутність принципів управління конфліктами інтересів в діяльності органів Національної поліції України. Наук. вісн. Ужгородського нац. ун-ту. Серія: Право. 2016. Вип. 36. Т. 2. С. 69–71. С. 70.

Моргун Надія Сергіївна,

професор кафедри економічної безпеки та фінансових розслідувань Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук;

Моргун Аліна Дмитрівна,

здобувач ступеня вищої освіти бакалавра ННІЗДН Національної академії внутрішніх справ

УЧАСТЬ ПРОКУРОРА ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ У ПРОЦЕСІ РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасний розвиток суспільства, з огляду на проголошений Україною курс на Європейську інтеграцію, потребує якісної трансформації правових та організаційних засад функціонування системи кримінальної юстиції, невід'ємною складовою якої є сучасне